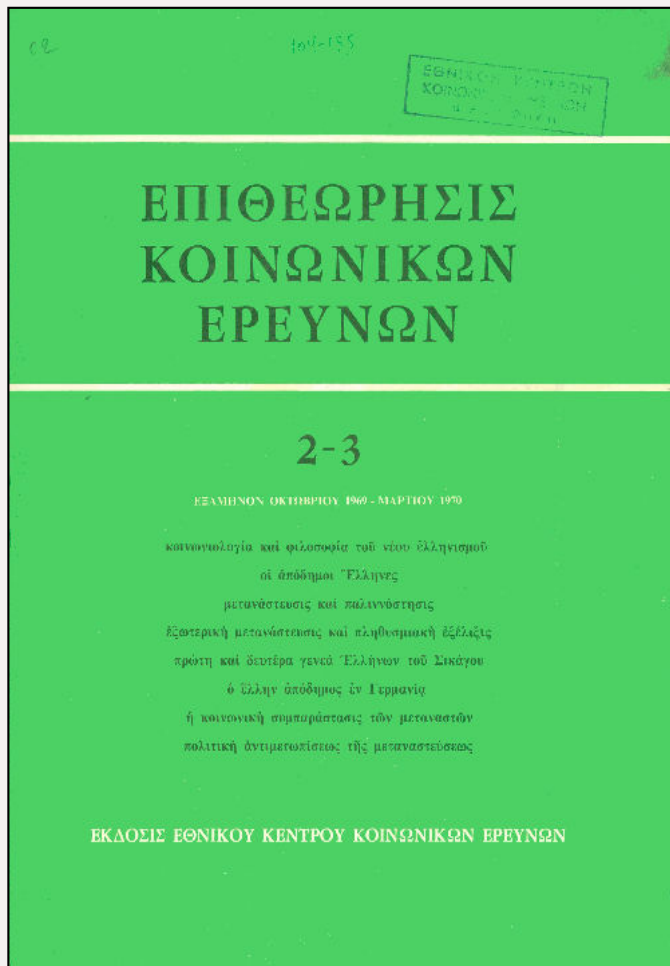

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών

Τομ. 2, 1970

Πρώτη και δευτέρα γενεά Ελλήνων του Σικάγου

Κουρβετάρης Γεώργιος
<https://doi.org/10.12681/grsr.399>

Copyright © 1970 Γεώργιος Κουρβετάρης

To cite this article:

Κουρβετάρης, Γ. (1970). Πρώτη και δευτέρα γενεά Ελλήνων του Σικάγου. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 2(2-3), 136-141. doi:<https://doi.org/10.12681/grsr.399>

πρώτη καὶ δευτέρα γενεὰ Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου

(ἀπόσπασμα βιβλίου ὑπὸ ἔκδοσιν)

ὑπὸ
Γεωργίου Κουρβετάρη

Κοινωνιολόγος

Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης τοῦ Σικάγου εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς μία ἐθνικὴ ὁμάς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν προσανατολισμῶν της, νὰ μελετηθῇ δὲ καὶ ἀναλυθῇ κοινωνιολογικῶς, ἐν σχέσει πρὸς τὰ σχήματα τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως καὶ κοινωνικῆς διακινήσεως, ἐντὸς τῶν ἰδικῶν τῆς ἐθνικῶν πλαισίων. Ἡμῖς ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν χώραν αὐτήν, ὁ Ἕλλην μετανάστης τοῦ Σικάγου προβάλλει σήμερον ἀπὸ νέας θέσεως εἰς τὴν εὐρύτεραν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ καθηγητὴς Ross προέλεγε καὶ περιέγραφεν ὡς ἔξῃς τὴν κοινωνικὴν διακίνησιν τοῦ Ἕλληνος μετανάστου: «Ἀπὸ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ τὸ πρῶτον βῆμα, ὁ οἰκονόμος καὶ ἐμπορικῶς σκεπτόμενος Ἕλλην ἀνέρχεται τὴν ἐπαγγελματικὴν κλίμακα καὶ προχωρεῖ διαδοχικῶς ἀπὸ τὸν πάγκον πωλήσεως μὴ καταχωρισθέντων εἰς τὸ χρηματιστήριον ἀξιογράφων, εἰς τὸν πάγκον τοῦ μικροπωλητοῦ, εἰς τὸ ἰδιόκτητον κατάστημα, εἰς τὴν ἀπόκτησιν συγκροτήματος καταστημάτων ἐντὸς τῆς πόλεως του καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν εἰς ἄλλας πόλεις. Αὐτὰ εἶναι τὰ στάδια τῆς ἀνοδικῆς του πορείας.»¹

Ἡ παρατήρησις τοῦ καθηγητοῦ Ross ἀναφέρεται γενικῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης εἶναι: (1) νὰ ἐξετάσῃ μέχρι ποίου βαθμοῦ ἡ παρατήρησις αὐτὴ τοῦ καθηγητοῦ Ross χαρακτηρίζει τὴν πρώτην γενεάν τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου, (2) νὰ ἀναλύσῃ τὴν κοινότητα τῶν Ἑλληνο-Ἀμερικανῶν τοῦ Σικάγου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς «κοινωνικῆς διαστρώσεως» καὶ τῆς «κοινωνικῆς διακινήσεως», (3) νὰ συγκρίνῃ τὰ ζεύγη ἐγγάμων Ἑλλήνων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς, ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεταβλητάς τῆς «θέσεως», «ἐπιρροῆς» καὶ «τάξεως», ὑπὸ τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τῆς ἐνδο-ἐθνικῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως, καὶ (4) νὰ συγκρίνῃ «ἐπάγγελμα», «διαμονήν», «ἐκπαίδευσιν» καὶ «πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν», ὡς δείκτας τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως μεταξὺ τῶν γενεῶν, εἰς τὰ πλαίσια τῆς γενικῆς ἐννοίας «κοινωνικὴ διάσπρωσις». Εἰδικώτερον, διερευνῶνται τὰ κάτωθι θέματα: 1) Μέχρι ποίου σημείου οἱ Ἕλληνες τοῦ Σικάγου καὶ οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ ἐπέτυχον νὰ διακινήθωσιν κοινωνικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς; 2) Ποία ἡ θέσις τὴν ὁποίαν κατέχουν οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες τοῦ Σικάγου καὶ οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ εἰς τὰς οἰκονομικὰς, πολιτικὰς, ἐπαγγελματικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ομάδας καὶ εἰς τὰς ομάδας περιοχῆς διαμονῆς; 3) Ποία εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ πρότυπα ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦνται μεταξὺ τῶν γενεῶν; 4) Οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ ἔχουν συνείδησιν τῆς ἐθνικῆς τῶν ταυτότητος ἢ ἔχουν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ «σύμπλεγμα τοῦ γκέτο», ἔχουν δηλαδὴ ἀφομοιωθῇ μὲ τὴν εὐ-

1. Πρβλ. J. P. Xenides, *The Greeks in America* (New York, George H. Doran Co., 1922), σ. 81.

ρυτέραν αμερικανικήν κοινωνίαν; 5) Η κοινωνική πολιτιστική μεταλλαγή σχετίζεται με την άνοδικήν κοινωνικήν διακίνησιν των Ελλήνων και των Έλληνο-Αμερικανών;

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Γενικά ύποθέσεις. Η λειτουργία ενός εθνικού (ένδομαδιακού) συστήματος κοινωνικής διαστρώσεως εξασθενεί με την εμφάνισιν της δευτέρας και των επομένων γενεών. Η κοινωνική διακίνησις μεταξύ των γενεών εντός μιάς εθνικής κοινότητος σχετίζεται λειτουργικώς με την κοινωνικήν προσαρμογήν και αφομοίωσιν εις την ευρυτέραν αμερικανικήν κοινωνίαν.

Ειδικαί ύποθέσεις. Αυταί αφορούν εις δύο ομάδας γενεών, δηλαδή εις τὰ ζεύγη της πρώτης γενεάς των Ελλήνων μεταναστών και τὰ ζεύγη της δευτέρας γενεάς, των Έλληνο-Αμερικανών. Η μελέτη καλύπτει δύο γενικάς έννοιās: της κοινωνικής διαστρώσεως και της κοινωνικής διακινήσεως, εντός της ελληνικής κοινότητος του Σικάγου. Έν σχέσει πρὸς τὴν έννοιαν της κοινωνικής διαστρώσεως ἐγένοντο τρεῖς ύποθέσεις, έν σχέσει δὲ πρὸς τὴν έννοιαν της κοινωνικής διακινήσεως τέσσαρες.

α. *Κοινωνική διάστρωσις.* 1) Η πρώτη γενεά εὐρίσκει τὴν «θέσιν» της πρωταρχικῶς εντός της εθνικής της κοινότητος, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά κατ' αὐξουσάν ἀναλογίαν εὐρίσκει αὐτὴν ἐκτὸς της κοινότητος. 2) Η «πολιτική ἐπιρροή» λαμβάνει διαφορετικὴν μορφήν καθὼς κινεῖται κανεὶς ἀπὸ της πρώτης γενεάς εις τὴν δευτέραν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιρροή της πρώτης γενεάς περιορίζεται πρωταρχικῶς εντός της εθνικής κοινότητος, ἐνῶ ἡ της δευτέρας τείνει κατ' αὐξουσάν ἀναλογίαν νὰ ἐπεκτείνεται ἐκτὸς αὐτῆς. 3) Η πρώτη γενεά περιορίζεται εις τὰ ὕλικά σύμβολα της αμερικανικής κοινωνίας καὶ ἡ «ταξική» της θέσις εντός της εθνικής της κοινότητος δὲν εἶναι εὐδιάκριτος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἐκείνην της δευτέρας γενεάς.

β. *Κοινωνική διακίνησις.* 1) Ἐπαγγελματική διακίνησις: Καθὼς κινεῖται κανεὶς ἀπὸ της πρώτης γενεάς εις τὴν δευτέραν, παρουσιάζεται παράλληλος κίνησις ἀπὸ της «χειρωνακτικῆς» εις τὴν μὴ «χειρωνακτικὴν» ἀπασχόλησιν καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ «μικροῦ ἐπιχειρηματίου» εις τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος. 2) Διακίνησις διαμονῆς: Τὴν μετάβασιν ἀπὸ της πρώτης εις τὴν δευτέραν γενεάν συνοδεύει ἔξοδος ἐκ της «ὀλιγώτερον εὐνοουμένης» περιοχῆς εις τὴν «περισσότερον εὐνοουμένην». 3) Διακίνησις ἐκπαίδευσως: Τὰ ἐκπαιδευτικά ἐπιτεύγματα εις τὴν πρώτην γενεάν ἦσαν στατικά, ἐνῶ εις τὴν δευτέραν γενεάν ἦσαν μᾶλλον δυναμικά. 4) Πολιτιστική μεταλλαγή: Η πρώτη γενεά ἀντέστη εις τὴν πολιτιστικὴν ἐπίδρασιν της κυριάρχου αμερικανικής κοινωνίας, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά, ἐν τῷ συνόλῳ, τὴν ἀπεδέχθη εὐχαρίστως.

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Ὑποκείμενα της παρούσης μελέτης ἀποτελοῦν δύο ομάδες ἡ γενεαὶ Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνο-Αμερικανών. Η πρώτη ἡ (P) γενεά περιλαμβάνει ὅλους ὅσοι μετανάστευσαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πρὸ της οικονομικῆς κρίσεως τοῦ 1930. Η δεύτερα ἡ (F) γενεά ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους ὅσοι ἐγεννήθησαν ἐν Ἀμερικῇ ἀπὸ (P) μετανάστας γονεῖς. Οἱ μετέχοντες εἶναι ἑγγαμὰ ζεύγη, ὁ δὲ σύζυγος, διὰ τοὺς σκοποὺς της ἐρεῦνης, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐλληνικῆς καταγωγῆς, τόσον εις τὴν ομάδα της πρώτης γενεάς, ὅσον καὶ εις της δευτέρας.

Η ἡλικία των προσώπων της ἐρεῦνης ἀπετέλεσε πρόβλημα, διότι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν κοινωνικο-οικονομικὴν κατάστασιν. Διὰ νὰ ὑπερνικηθῇ ἡ δυσχέρεια αὕτη, ἐβασίσθην περισσότερο ἐπὶ της ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ συζύγου καὶ ὀλιγώτερον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματός του. Προσέτι, εις τὸ δείγμα μας, ἡ πρώτη γενεά ἔπρεπε νὰ εὐρίσκεται εις ΗΠΑ ἐπὶ 30 ἔτη ἢ καὶ πλέον, ἥτοι κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ μίαν γενεάν. Εἰς τὴν δευτέραν γενεάν ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι 30 ἐτῶν τοῦλάχιστον.

Ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ συνταχθῇ πλήρης κατάλογος τοῦ ὅλου δείγματος (ἑγγαμὰ ζεύγη Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου πρώτης καὶ δευτέρας γενεάς). Διὰ τὸν σκοπὸν της ἐρεῦνης ἐχρησιμοποιήθησαν τέσσαρες πηγαὶ ἐκλογῆς των περιπτώσεων: 1) Ὁ κατάλογος μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοδόξου Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου (5649 North Sheridan Road). 2) Ὁ κατάλογος μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοδόξου Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου (1133 South Ashland Avenue). 3) Ὁ κατάλογος μελῶν της Ἑλληνο-Αμερικανικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐταιρίας Ἰλλινόις. 4) Διάφοροι πληροφοριοδότες οἱ ὅποιοι μοῦ διέθεσαν κατάλογον ὀνομάτων.

Οἱ δύο ναοὶ ἐκπροσωποῦν δύο κοινωνικο-οικονομικά ἐπίπεδα καὶ δύο ἐπίπεδα γενεῶν. Παλαιότερος εἶναι ὁ των πρώτων μεταναστῶν της πρώτης γενεάς, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἔχει ἀνεγερθῇ τελευταίως. Ὁ «Ἅγιος Ἀνδρέας» εἶναι νέον καὶ ἐπιβλητικὸν οἰκοδόμημα, εὐρισκόμενον πλησίον της λίμνης Μίσιγκαν, ἐνῶ ὁ «Ἅγιος Βασίλειος» λειτουργεῖ ἀκόμη εις τὸ ἀρχικὸν παλαιὸν οἰκοδόμημα, εὐρισκόμενος πλησίον της δυτικῆς ὁχθῆς, εις ἡμιλαϊκὴν περιοχὴν περιληφθεῖσαν σήμερον εις δημοτικὸν σχέδιον ἀναπτύξεως. Καὶ εις τὰς δύο ἐνορίας τὸ μεγαλύτερον μέρος των μελῶν προέρχεται ἀπὸ ἄλλας περιοχάς. Οἱ ἐνορεῖται τοῦ Ἀγίου Βασιλείου διαμένουν εις τὴν μακρινὴν δυτικὴν ὁχθὴν καὶ ἐκκλησιάζονται εις αὐτὸν λόγῳ συναισθηματικῶν δεσμῶν μετὰ τὴν περιοχὴν εις τὴν ὁποίαν ἐμεγάλωσαν. Οἱ ἐνορεῖται τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου διαμένουν εντός της περιοχῆς του, ὡς καὶ μακρύτερον πρὸς νότον καὶ δυσμάς, ἀλλ' ἀμφότεροι οἱ ναοὶ ἔχουν μικτὸν ἐκκλησιασμὰ, μετὰ πλειοψηφίαν της πρώτης γενεάς εις τὸν Ἅγιον Βασίλειον καὶ της δευτέρας γενεάς εις τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν.

Μέλη τῆς Ἑλληνο-Ἀμερικανικῆς Ἑπαγγελματικῆς Ἑταιρίας τοῦ Ἰλλινόις εὐρίσκονται εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τοῦ Σικάγου. Ἀνήκουν δὲ τόσον εἰς τὴν πρώτην, ὅσον καὶ εἰς τὴν δευτέραν γενεάν. Ὑπάρχουν ἐνεργὰ μέλη ἐκπροσωποῦντα μεγάλην ποικιλίαν ἐπαγγελμάτων, ἐντὸς τῆς ἑταιρίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν κατέστη δυνατόν νὰ ἐκλέξω ἴσον ἀριθμὸν ἐγγάμων ζευγῶν, τόσον ἐκ τῆς πρώτης ὅσον καὶ ἐκ τῆς δευτέρας γενεᾶς.

Οἱ πληροφοριοδότη μοι ἤσκουν πάσης φύσεως ἐπαγγέλματα. Ἦσαν: σερβιτόροι, μάγειροι, μικροὶ ἐπιχειρηματίαι (ἐστιάτορες, παντοπῶλαι). Ἀνῆκον ἐπίσης εἰς ἐπιστημονικὰ καὶ ἡμιεπιστημονικὰ ἐπαγγέλματα ἢ εἰς ἄλλα ἐξειδικευμένα ἢ μὴ ἐπαγγέλματα.

Αἱ πηγαὶ αὗται παρέχουν ἀντιπροσωπευτικὸν δείγμα αὐτόμων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου, ἑκατὸν ἐν συνόλῳ ζεύγη, 50 ἐξ ἐκάστης γενεᾶς. Ἐκ τούτων κατέστη δυνατόν νὰ λάβω συνέντευξιν μόνον παρὰ 46 ζευγῶν τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ 43 τῆς δευτέρας γενεᾶς.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ

Ἡ ἔρευνα διεξήχθη κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον τοῦ 1965. Κυρία μέθοδος μοι ἦτο ἡ συγκριτικὴ ἀνάλυσις τῶν μεταβολῶν διαστρώσεως καὶ διακινήσεως, μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς, ἐγγάμων ζευγῶν τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου. Ἡ τεχνικὴ διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν δεδομένων τῆς ἐρεύνης ἦτο ἡ προσωπικὴ συνέντευξις· διὰ τὰ πρόσωπα δὲ μετὰ τῶν ὁποίων ἡ προσωπικὴ ἐπαφὴ δὲν ἦτο δυνατὴ, τὸ ταχυδρομοῦμενον ἐρωτηματολόγιον. Ἐπὶ πλέον ἐχρησιμοποιήθησαν τέσσαρες βοηθητικαὶ τεχνικαί: οἱ πληροφοριοδότη, παρατήρησις μετὰ ἢ ἄνευ συμμετοχῆς, ὡς καὶ συμπληρωματικὰ δεδομένα (ἐλληνικαὶ ἐφημερίδες, βιβλία, περιοδικὰ ἐκδιδόμενα εἰς τὸ Σικάγον ἢ τὴν Ἑλλάδα).

Ἡ μελέτη ἐβασίσθη ἐν μέρει ἐπὶ ἐρωτήσεων διηρθρωμένων οὕτως ὥστε αἱ ἀπαντήσεις νὰ δίδονται κατὰ ὀρισμένον τυπικὸν τρόπον, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐπιτρεπουσῶν ἐλευθέραν διατύπωσιν τῆς ἀπαντήσεως. Ὅμοια μελέτη ἐπὶ τῆς ἀμερικανο-ρωσικῆς ἐθνικῆς κοινότητος ὑπῆρξε λίαν βοηθητικὴ.¹

Διὰ νὰ μετρηθοῦν αἱ μεταβληταὶ τῆς «θέσεως», τῆς «ἐπιρροῆς» καὶ τῆς «πολιτιστικῆς μεταλλαγῆς», ἐπενοήθη πενταβάθμιος κλίμαξ. Ἡ μέση βαθμολογία δι' ἕκαστον ἀποκρινόμενον ὑπελογίσθη ὡς ἐξῆς: Προστέθησαν ὅλοι οἱ ἐσταθμημένοι βαθμοὶ ἐκάστης ἀποκρίσεως τοῦ ἐρωτώμενου κεχωρισμένως, διηρέθη δὲ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀποκρίσεων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαντηθεισῶν δι' ἑκάστην μεταβλητὴν ἐρωτήσεων. Ἀφοῦ ἡ μέση βαθμολογία ἐκάστου ἀποκρινομένου ὑπελογίσθη εἰς ἀμφοτέρω τὰς γενεὰς,

κατέστη τότε δυνατόν νὰ συγκριθῇ ἡ συνολικὴ μέση βαθμολογία τῶν ζευγῶν πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς.

Ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας μεταβλητάς («ἀπασχόλησιν», «ἐκπαίδευσιν», «διαμονὴν» καὶ «τάξιν») προσεπάθησα νὰ περιγράψω καὶ ἀναλύσω τὰς μεταβολὰς μεταξὺ τῶν δύο γενεῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τινὰ τρόπον, ἔπραξα δι' ὅλας τὰς ἑπτὰ μεταβλητάς. Προσέτι, διὰ νὰ ἐλέγξω τὴν συνέπειαν τῶν ἀπαντήσεων τῶν προσώπων τῆς ἐρεύνης, ἐχρησιμοποίησα τὴν τεχνικὴν ISC (Index of Status Characteristics = Δείκτης χαρακτηριστικῶν «θέσεως») τοῦ Warner.²

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αἱ μεταβληταὶ τῆς «θέσεως», «πολιτικῆς ἐπιρροῆς» καὶ «τάξεως» ὑπῆρξαν αἱ κύρια ἐννοιαὶ τῆς ἐρεύνης, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἐνδοομαδικὰς μεταβολὰς διαστρώσεως μεταξὺ τῶν 46 ζευγῶν τῆς πρώτης καὶ τῶν 43 τῆς δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, παρὰ τῶν ὁποίων ἐλήφθη συνέντευξις. Ἐγένετο ὁμοίως σύγκρισις τῶν μεταβλητῶν «διαμονῆς», «ἐκπαίδευσως», «ἀπασχολήσεως» καὶ «πολιτιστικῆς μεταλλαγῆς», ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεταβολὰς κοινωνικῆς διακινήσεως μεταξὺ τῶν γενεῶν, ἐντὸς τῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου. Δι' ἑκάστην τῶν ἑπτὰ μεταβλητῶν διευπλώθη βοηθητικὴ ὑπόθεσις, βάσει τοῦ σκοποῦ τῆς μελέτης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡ συγκριτικὴ ἀνάλυσις τῶν μεταβολῶν διαστρώσεως καὶ διακινήσεως μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς ἐντὸς τῆς ἐνδοεθνικῆς κοινότητος.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν δεδομένων τῆς ἐρεύνης προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα:

α. Κοινωνικὴ διάστρωσις

1. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν.* Ἡ ὑπόθεσις (Α-1) ἐπὶ τῶν μεταβολῶν «θέσεως» τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Ἡ πρώτη γενεὰ εὐρίσκει τὴν «θέσιν» τῆς ἀρχικῶς ἐντὸς τῆς ἐλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἐνῶ ἡ δευτέρα γενεὰ τείνει κατ' αὐξοῦσαν ἀναλογίαν νὰ εὐρίσκη τὴν ἰδικὴν τῆς θέσιν ἐκτὸς τῆς κοινότητος. Ἡ βάσει τῆς κλίμακος γενικὴ μέση βαθμολογία τῆς πρώτης γενεᾶς ἦτο 2,4 ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν βαθμολογίαν 3,3 τῆς δευτέρας γενεᾶς. Τὴν πρώτην γενεάν τῶν Ἑλλήνων χαρακτηρίζει πνεῦμα οἰκονομίας μᾶλλον παρὰ σπατάλης. Ἡ «θέσις» τῶν ἐντὸς τῆς ἐθνικῆς κοινότητος ταυτίζεται πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιτυχίαν καθ' ἑαυτήν. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς διετήρησαν μερικoὺς ἀπὸ τοὺς προσανατολισμοὺς τῆς πρώτης γενεᾶς, ἐνδιεφέροντο περισσότερο ἐντὸς τῶν «τρόπων ζωῆς» ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῶν ἀμερικανικῶν προτύπων συμπερι-

1. Alex Simirenko, *Pilgrims, Colonists, and Frontiersmen: An Ethnic Community in Transition* (Glencoe, Illinois. The Free Press, 1964), σσ. 207-211.

2. W. Lloyd Warner, *Social Class in America: A Manual of Procedure for the Measurement of Social Status* (New York and Evanston. Harper and Row, 1960), σ. 193.

φορᾶς. Ἡ δεύτερα γενεά ἀνεζήτησε κοινωνικὴν ἀποδοχὴν εἰς τὴν εὐρύτεραν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν. Παρὰ δὲ τὸ γεγονός ὅτι ἡ διακίνησις ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς τὴν δευτέραν γενεάν σημαίνει ἀνοδὸν, ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς θέσεως, δι' ὀρισμένους Ἕλληνας μετανάστας τῆς πρώτης γενεᾶς, ἦτο δυνατὴ ἡ ταυτόχρονος προώθησις ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς κοινότητος.

2. *Τύποι πολιτικῆς ἐπιρροῆς.* Ἡ ὑπόθεσις (A-2) ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις τῆς ἐπιρροῆς τείνει ἐπίσης νὰ ἐπιβεβαιωθῇ, ἀλλὰ τὰ γενικά, βάσει τῆς κλίμακος, ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐστηρίχθησαν εἰς τὰ δεδομένα τῶν πινάκων ψηφοφορίας, τοῦ δεσμοῦ πρὸς τὸ κόμμα ἢ τῆς συμμετοχῆς εἰς σωματεῖα δὲν ἔδωσαν σημαντικὰς διαφοράς. Ἦτο δηλαδὴ ἡ βαθμολογία 2,9 διὰ τὴν πρώτην γενεάν καὶ 3,1 διὰ τὴν δευτέραν. Ἀκόμη καὶ οἱ ὑπάρχοντες ἑλληνο-ἀμερικανοὶ πολιτικοὶ ἀξιωματοῦχοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Σικάγου, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ δείγμα μου, δὲν κατέχουν θέσεις μεγάλης σπουδαιότητος, ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνας τῆς εὐρυτέρας ἀμερικανικῆς κοινωνίας. Ἐν τούτοις, ἐνῷ ἄσκουν μικρὰν ἢ οὐδεμίαν πολιτικὴν ἐπιρροὴν ἐντὸς τῆς εὐρυτέρας κοινότητος τοῦ Σικάγου, εἶναι φανερόν ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς δευτέρας γενεᾶς ἔχουν ἀρχίσει νὰ αἰσθάνονται ὅτι δημιουργεῖται ἐν ἄνοιγμα πρὸς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου καὶ ὅτι ἔχουν ἤδη εἰσέλθει εἰς δημόσια ἀξιώματα δημοτικοῦ ἄρχοντος, ἐπάρχου ἢ πολιτειακοῦ ἄρχοντος.

3. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν τάξιν.* Τόσον ἡ πρώτη ὅσον καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ περιλαμβάνουν μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν μέγαν ἀριθμὸν προσώπων κάτω Μεσαίας (KM) τάξεως, ἀλλὰ ἡ δεύτερα γενεὰ τείνει νὰ ἔχῃ περισσότερα μέλη ἄνω Μεσαίας (AM) τάξεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος.

Τάξις	Πρώτη γενεά	Δευτέρα γενεά
AM	7	10
AM ἢ KM	—	8
KM	24	20
KM ἢ AK ¹	11	2
AK	2	2
AK ἢ KK ¹	2	1

AK = ἄνω κατωτέρα τάξις KK = κάτω κατωτέρα τάξις

Ἐπειδὴ ἦτο δύσκολον νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ὕψος τοῦ εἰσοδήματος τῶν προσώπων τῆς ἐρεῦνης, ἡ ὑπόθεσις (A-3) δὲν ἐβασίσθη μόνον ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ δείκτου, ὡς εἶχεν ἀρχικῶς προβλεφθῇ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπὶ τῶν τεσσάρων δεικτῶν τοῦ ISC, δηλαδὴ τῆς πηγῆς εἰσοδήματος, τοῦ τύπου τῆς κατοικίας, τῆς περιοχῆς διαμονῆς καὶ τοῦ τύπου ἀπασχολήσεως.

β. Κοινωνικὴ διακίνησις

1. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν.* Ἡ ὑπόθεσις μας (B-1) ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς διακινήσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δευτέραν συνοδεύει παράλληλος κίνησις ἀπὸ τῶν «χειρωνακτικῶν» εἰς τὰς «μὴ χειρω-

νακτικὰς» ἀπασχολήσεις καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ «μικροεπιχειρηματίου» εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ ὑπόθεσις μας τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων μας συνοψίζονται κατωτέρω:

α) Ἡ τάσις ἀποκτήσεως ἰδιοκτητοῦ καταστήματος (ἐστιατορίου, ταβέρνας, παντοπωλείου) παρατηρεῖται εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς.

β) Οἱ περισσότεροι ἄνδρες τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπασχολοῦντο εἰς ἡμι-εξειδικευμένα ἐπαγγέλματα, ἐνῷ οἱ περισσότεροι ἄνδρες τῆς δευτέρας γενεᾶς ἀπασχολοῦντο συχνότερον εἰς ἐξειδικευμένα ὑπαλληλικά ἢ ἐπιστημονικά ἐπαγγέλματα.

γ) Ἡ πλειοψηφία τῶν συζύγων τόσον τῆς πρώτης ὅσον καὶ τῆς δευτέρας γενεᾶς ἐδήλωσαν ὡς ἀπασχολησίν των «οἰκοκυρά», κατ' ἀναλογίαν 34 πρὸς 46 τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ 31 πρὸς 43 τῆς δευτέρας.

δ) Ἡ ἐπαγγελματικὴ διακίνησις τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς ἦτο, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας των, ὀριζοντία ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κατακόρυφον ἐπαγγελματικὴν διακίνησιν τῶν ἀνδρῶν τῆς δευτέρας γενεᾶς.

2. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν.* Ἡ ὑπόθεσις (B-2) ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσως ἐπεβεβαιώθη καθ' ὁλοκληρίαν. Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων μας συνοψίζονται κατωτέρω:

α) Ἡ πρώτη γενεά, κατὰ κανόνα, εἶχεν ὀλίγην ἢ οὐδεμίαν σχολικὴν ἀμερικανικὴν ἐκπαίδευσιν. Τὰ μέλη τῆς ὁμίλου τόσα Ἀγγλικά, ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦνται εἰς τὰς ἐργασίας ἢ τὰς ἐπιχειρήσεις των καὶ τὸ πιθανώτερον ἦτο νὰ ὁμιλοῦν Ἑλληνικά εἰς τὴν οἰκίαν των.

β) Καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ εἶναι δίγλωσσοι εἰς τὴν καθημερινὴν των ὁμιλίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν πρώτην γενεάν ἐπεκράτουν τὰ Ἑλληνικά, ἐνῷ εἰς τὴν δευτέραν τὰ Ἀγγλικά.

γ) Κατὰ πλειοψηφίαν τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς εἶχον τύχει μέσης ἢ ἀνωτέρας ἐκπαίδευσως.

δ) Τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς κατὰ μέγαν πλειοψηφίαν εἶχον ζωηρὰν φιλοδοξίαν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων των, ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ γονεῖς των δι' αὐτοὺς.

ε) Τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς εἶχον ἐπίγνωσιν τῆς περιορισμένης μορφώσεώς των. Διὰ τοῦτο προσεπάθουν νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ἑλλειψιν αὐτὴν ἐργαζόμενοι σκληρῶς καὶ ἀναπτύσσοντες τὴν ἀνάγκην τῆς κτήσεως ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἢ ὁποῖα θὰ τοὺς ἔδιδε τὴν εὐχέριαν νὰ διακινήθουν οἰκονομικῶς μᾶλλον παρά νὰ ἐπιδιώξουν διακίνησιν μέσφ των ἐκπαιδευτικῶν δυνατοτήτων τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἦσαν ἀπρόσιτοι δι' αὐτοὺς.

3. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν διαμονῆς.* Ἡ ὑπόθεσις μας (B-3) ἐπὶ τῆς περιοχῆς διαμονῆς, ὅτι δηλαδὴ ἡ διαδοχὴ τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπὸ τὴν δευτέραν συνοδεύεται ὑπὸ ἐξόδου ἐξ ὀλιγώτερον εὐ-

νοουμένης περιοχῆς εἰς περισσότερον εὐνοουμένην, δὲν ἐπεβεβαιώθη ἐπαρκῶς.

Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

α) Διακίνησις ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν διαμονῆς παρατηρεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν γενεῶν, δὲν ἀποτελεῖ δὲ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς δευτέρας γενεᾶς.

β) Τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς μετόκησαν ἀπὸ τὰς περιοχὰς τῆς πρώτης ἐγκαταστάσεως Ἑλλήνων εἰς περισσότερον εὐνοουμένης περιοχᾶς.

γ) Τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς εὐρέθησαν νὰ διαβιοῦν πλησίον τῶν περιοχῶν διαβιώσεως τῆς πρώτης γενεᾶς, εἶχον ὅμως τὴν τάσιν νὰ μετοικοῦν καὶ νὰ διαμένουν εἰς τὰς παρυφὰς τῆς περιοχῆς τοῦ Σικάγου καὶ εἰς τὰ προάστια.

δ) Ἐχομεν τὴν δυνατότητα νὰ καθορίσωμεν τὴν περιοχὴν διαμονῆς τῶν προσώπων τῆς ἐρεῦνης μας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐνορίαν, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῦν ὡς βάσιν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐγγύτητος τῆς διαμονῆς τῶν.

ε) Ἡ περιοχὴ διαμονῆς τόσο τῆς πρώτης ὥσον καὶ τῆς δευτέρας γενεᾶς εὐρέθη νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς τὴν πολιτιστικὴν ἐπίδρασιν καὶ τοὺς κοινωνικο-οικονομικοὺς δείκτας. Δηλαδή, ὅσον ἀνωτέρα ἦτο ἡ κοινωνικο-οικονομικὴ κατάστασις ἐνὸς ζεύγους (τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας γενεᾶς), τόσον περισσότερον ὑπῆρχεν ἡ τάσις νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ἐνορίαν. Ὅμοίως, ὅσον μεγαλυτέρα ἦτο ἡ πολιτιστικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ ζεύγους, τόσον περισσότεραι αἱ πιθανότητες νὰ ζῇ μακρὰν τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ προσδιορισμὸς τῆς διαμονῆς ἐγίνετο μὲ βάσιν τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν πλησιέστερον ναόν.

4. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν.* Ἡ ὑπόθεσις (B-4) τεῖνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Ἡ πρώτη γενεὰ ἀντέστη εἰς τὴν «κοινωνικὴν πολιτιστικὴν ἐπιρροήν» καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῆς ἐντὸς τῆς κυριάρχου ἀμερικανικῆς κοινωνίας, ἐνῶ ἡ δευτέρα γενεὰ κατὰ μέγα μέρος τὴν ἀπεδέχθη εὐχαρίστως. Μερικαὶ μεταβολαί, ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν γενεάν, ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

α) Εὐρομεν μικροτέραν πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν μετὰ τῶν μελῶν τῆς πρώτης γενεᾶς, παρὰ μετὰ τῶν μελῶν τῆς δευτέρας, δηλαδή ἡ βάσις τῆς κλίμακος βαθμολογία ἦτο 2,03 διὰ τὴν πρώτην γενεάν καὶ 3,07 διὰ τὴν δευτέραν.

β) Ἡ συγκριτικῶς μικροτέρα πολιτιστικὴ μεταλλαγὴ τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν σημαίνει ὅτι αὕτη παρέμεινεν ἀδιάφορος εἰς τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς. Ἡ πρώτη γενεὰ ἀντέστη ἐπ' ὀλίγον, ἀλλ' ἠναγκάσθη κατόπιν νὰ προσαρμοσθῇ, ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως εἰς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Μεγαλυτέρα ἦτο ἡ ἀντίστασις προσαρμογῆς τῆς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς δομῆς καὶ τῶν θεσμῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δὲν ἐπιέσθη, ὡς συνέβη μὲ τὴν ὑλικὴν πλευρὰν τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ.

γ) Εἰς τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς, τὰ ὁποῖα εἶχον ὑψηλοτέραν βαθμολογίαν πολιτιστικῆς ἐπιρροῆς, ὑπῆρχεν ἐπίσης ἡ τάσις νὰ ἐπιτυγχάνουν ὑψηλότερον βαθμὸν κοινωνικῆς διακινήσεως ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν περιοχὴν διαμονῆς.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Τόσον ἡ πρώτη ὥσον καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ εἶχον ἰσχυροὺς δεσμοὺς μὲ τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα, τῆς ὁποίας ἡ ὀργάνωσις ἐστηρίζετο ἀποκλειστικῶς ἐπὶ θεσμικῶν βάσεων. Εἶχον ὅμως κατορθώσει, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, νὰ φθάσουν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κάτω Μεσαίας καὶ τῆς ἄνω Μεσαίας τάξεως καὶ ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος.

2. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων ἦτο ταπεινῆς καταγωγῆς. Οὗτοι εἰργάσθησαν σκληρῶς, ἔγιναν κάποτε ἰδιοκτῆται, ἐπιχειρηματῆαι διαφόρων εἰδῶν, κατόρθωσαν νὰ ἀποταμιεύσουν τὰ κέρδη τῶν καὶ ἔγιναν ἀμερικανοὶ πολῖται. Ὅλοι σχεδὸν ἤλθον εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας δι' οἰκονομικοὺς λόγους, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν τῶν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν πατρικὴν γῆν. Ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πρώτων αὐτῶν ἀποίκων παρέμεινεν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, διότι συνήθισεν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς. Κατόπιν ἐνυμφεύθησαν, ἐδημιούργησαν οἰκογενεάς, καὶ τότε διεπίστωσαν ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ ἐπιστρέψουν.

3. Ἡ ἐρευνα ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς εἶχον ἐξ ἴσου ἐξαμερικανισθῇ ὡς πρὸς τὰς ὑλικὰς ἀνέσεις, ὅπως καὶ τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς. Ἐν τούτοις, ἡ πρώτη γενεὰ παραμένει συναισθηματικῶς, πολιτιστικῶς καὶ πνευματικῶς περισσότερον προσανατολισμένη πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν δευτέραν γενεάν.

4. Εἰς τὴν ἀρχήν, οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς ἔζων ὑπὸ τὴν συνεχεῇ ἐπὶ ῥεῖαν νοσταλγικῶν ἀναμνήσεων τῆς πατρίδος τῶν, αἱ ὁποῖαι ἔστρεφον αὐτοὺς πρὸς τὸ παρελθόν καὶ τοὺς ἔκαμνον σκεπτικοὺς ὡς πρὸς τὴν μόνιμον ἐγκατάστασιν τῶν εἰς τὸ Σικάγον. Αὐτὸς ὁ τυπικὸς τρόπος σκέψεως, χαρακτηριστικὸς τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, ἐπέμεινε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τῶν, εὖρε δὲ ψυχολογικὴν καὶ κοινωνικὴν διέξοδον εἰς τὴν υἱοθέτησιν τῶν ἰδίων ἐθνικῶν ομάδων καὶ θεσμῶν. Ἀντιθέτως, ἡ δευτέρα γενεὰ δὲν εἶχε τοιοῦτου εἶδους «νοσταλγικὰς ἀναμνήσεις», ἀλλὰ μετεῖχε συναισθηματικῶς εἰς αὐτὰς μέχρι τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατόν νὰ συμμερίζεται τὰ αἰσθήματα τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῆς.

5. Οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς ἦσαν ἐθνοκεντρικοὶ εἰς τὴν στάσιν τῶν, ἰδιαίτερως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐγκαταστάσεώς τῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἐπέμενον ὅτι τὰ τέκνα τῶν ἔπρεπε νὰ σκέ-

πτώνται συμφώνως πρὸς τοὺς παραδοσιακοὺς τρόπους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἄλλ' ἡ δεύτερα γενεά τῶν Ἑλλήνων υἱοθέτησεν ἐκείνους μόνον τοὺς παραδοσιακοὺς ἑλληνικοὺς τρόπους οἱ ὅποιοι ἐφαίνοντο νὰ συμβιβάζονται περισσότερο πρὸς τοὺς ἀμερικανικοὺς τρόπους καὶ εἶχε τὴν τάσιν νὰ παραμερίζη ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια ἤρχοντο εἰς ἄμεσον σύγκρουσιν μὲ τὸν ἀμερικανικὸν πολιτισμόν. Προσέτι τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς παρέλαβον ὅ,τι ἤδη οἱ γονεῖς τῶν εἶχον κατορθώσει· ἐθεώρησαν ὡς δεδομένον τὸν τρόπον ζωῆς τῆς πρώτης γενεᾶς, ἀλλὰ ἐδοκίμασαν νὰ καταστρέψουν «τὸ σύμπλεγμα τοῦ γκέτο», τὸ ὅποιον εἶχον προσπαθήσει νὰ καθιερώσουν οἱ γονεῖς τῶν. Τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς διεμόρφωσαν τὸν νέον «τύπον» τοῦ Ἑλληνο-Ἀμερικανοῦ, προσπαθοῦντα νὰ ἀφομοιώσουν ὅ,τι καλύτερον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πολιτισμῶν. Ἐν τούτοις, ἡ ἐπιρροὴ τοῦ «ἀμερικανισμοῦ» ἦτο μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὡς οὗτος ἐξεπροσωπεῖτο ὑπὸ τῶν γονέων τῶν. Ἐφερον δὲ βαρέως τὴν ἰδέαν τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὡς μελῶν μιᾶς ἐθνικῆς μειονοτικῆς ὁμάδος. Κατὰ συνέπειαν, ἡ δεύτερα γενεά εἶχεν ἀμερικανικὴν συνείδησιν ἰσχυροτέραν τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ ἐμόχθησε νὰ ἐπιτύχῃ ἰσότητα κοινωνικῆς θέσεως μετὰ τῶν ἄλλων Ἀμερικανῶν.

6. Ἡ πολιτιστικὴ μεταλλαγή ἦτο εὐκολωτέρα διὰ τὴν δευτέραν γενεάν παρὰ διὰ τὴν πρώτην, τοῦτο δέ, κατ' ἀκολουθίαν, διηκούλυε τὴν ταχύτεραν κοινωνικὴν διακίνησιν τῆς δευτέρας γενεᾶς. Οἱ Ἕλληνες τῆς δευτέρας γενεᾶς κατενόησαν, ὡς καὶ οἱ γονεῖς τῶν, ὅτι ἡ κυρία ὁδὸς κοινωνικῆς διακινήσεως καὶ ἀποκτήσεως κοινωνικῆς «θέσεως» ἦτο ἡ ἐκπαίδευσις. Ἐχουσα συναίσθησιν τῆς διπλῆς τῆς ἐθνικῆς ταυτότητος, ἑλληνικῆς καὶ ἀμερικανικῆς, ἡ δεύτερα γενεά εἶχεν ἀμφίρροπα συναισθήματα διὰ τὴν ἐθνικὴν τῆς καταγωγὴν καὶ ἔστρεψε τὴν φροντίδα τῆς περισσότερον εἰς τὴν κοινωνικὴν τῆς ἀναγνώρισιν παρὰ τῶν Ἀμερικανῶν ὁμοίων τῆς. Κατὰ κανόνα, τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς δὲν ἠκολούθησαν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρὸς τῶν. Σπουδαιότερα δι' αὐτοὺς ἦτο «ἡ πηγὴ εἰσοδήματος» παρὰ τὸ εἰσόδημα καθ' ἑαυτό.

7. Καίτοι οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς διετήρησαν τὴν ἐθνικὴν τῶν συνείδησιν, δὲν ἦσαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπεσπασμένοι ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν σκηνήν. Ὡς ἐπιχειρηματίαι ἔπρεπε νὰ ἐκτείνουν τοὺς ὀρίζοντάς τῶν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς κοινότητος. Προσεπάθησαν νὰ εἶναι ἐνήμεροι εἰς τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸ μὴ ἑλληνικὸν κοινωνικὸν περιβάλλον, τόσον διὰ τῶν ἐθνικῶν ὅσον καὶ διὰ τῶν μὴ ἑλληνικῶν μαζικῶν μέσων ἐπικοινωνίας, ἐπιδεικνύοντες ἐνδιαφέρον διὰ τὰ νέα καὶ τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς δευτέρας τῶν πατρίδος. Ὡς πολῖται ἔκαμαν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου.

8. Ὡς ἐτονίσθη ἀνωτέρω, οἱ τύποι τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἀπασχολοῦντο τὰ μέλη τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν ἦσαν ὑψηλῆς κοινωνικῆς στάθμης,

ἀλλ' εὗρισκοντο μᾶλλον εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας οἱ Ἕλληνες μετανάσται ἠδύναντο νὰ ἐργάζωνται, μὲ τὴν περιορισμένην παιδείαν καὶ τὰ μέσα τὰ ὅποια διέθετον. Ἐπέτυχον ἐπίσης νὰ διακινήθουν κοινωνικῶς, ἐπαγγελματικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιοχῆς διαμονῆς, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἤρχισαν ἀπὸ τὴν βάση τῆς πυραμίδος τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, εἰς περίοδον δὲ πενήτηκοντα ἐτῶν περίπου ἐφθασαν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κάτω Μεσαίας τάξεως. Τὸυναντίον, ἡ δεύτερα γενεά εἶχε πολλὰ πλεονεκτήματα ἐναντι τῆς πρώτης γενεᾶς. Οὗτοι δὲν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀρχίσουν ἐκ τοῦ μηδενός, ὡς ἔπραξαν οἱ πατέρες τῶν. Ἀντεράφησαν ἐντὸς μιᾶς συγκροτημένης ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἀξίαι τῆς «φιλοδοξίας», «ἐργασίας» καὶ «ὑπεροχῆς» ἐνεφυτεύθησαν ἐνωρὶς εἰς τὴν ζωὴν τῶν, τόσον παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ ὅσον καὶ παρὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς ἐπέτυχον ταχύτεραν κοινωνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν διακίνησιν, ὡς καὶ διακίνησιν περιοχῆς διαμονῆς, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς.

9. Ἡ πρώτη γενεά συνέλαβε τὴν ἐννοίαν τῆς «κοινωνικῆς τάξεως» ὡς οἰκονομικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἐπιτυχίαν ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν τῆς ὁρίων, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά συνέλαβε ταύτην ὡς σημαντικὴν γοήτρου λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἱεραρχίας, ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνονται οἱ Ἀμερικανοί.

10. Ἡ κοινωνικὴ διάστροφσις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν ἐτονίζετο διὰ ψυχολογικοὺς μᾶλλον λόγους καὶ ὄχι τόσον ἐκ λόγων διαρθρώσεως· διακρίσεις ὑπῆρχον ἀλλ' ἐκρατοῦντο ἀσφαεῖς, ὥστε ἡ ὁμάς νὰ δύναται νὰ παραμένῃ ἀδιάσπαστος. Ἡ κοινωνικὴ διάστροφσις καὶ ἡ κοινωνικὴ διακίνησις ἐγένοντο περισσότερο ἐμφανεῖς εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα τοῦ Σικάγου, ἀφ' ὅτου τὰ μέλη τῆς ἤρχισαν νὰ ἀποκτοῦν ἐπιχειρήσεις, ἰδιοκτησίαν, πλοῦτον καὶ ἀναγνώρισιν ἐντὸς τῆς εὐρυτέρας ἀμερικανικῆς κοινωνίας. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐπεταχύνθη, ὅταν ἡ δεύτερα γενεά ἐνηλικιώθη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ πολιτικὸν κόσμον.

Ὁ ρόλος τῆς κοινωνικῆς διαστροφῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου ἔχασε τὸν λόγον ὑπάρξεως, καὶ τὴν σημασίαν του, μὲ τὴν ἔλευσιν τῆς δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλληνο-Ἀμερικανῶν. Αἱ ἐννοιαί τῆς κοινωνικῆς «τάξεως», τῆς κοινωνικῆς «θέσεως» καὶ τῆς «ἐπιρροῆς» ἤρχισαν νὰ χάνουν τὸ νόημά τῶν, δὲν ἐμετροῦντο δὲ ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρότυπα τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰ ἐκτὸς αὐτῆς πρότυπα. Ὅμοίως ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ περιοχὴ διαμονῆς, ὡς καὶ ἡ πολιτιστικὴ μεταλλαγή ἀπέκτησαν λειτουργικὴν σημασίαν μόνον ὅταν ἀντεμετωπίσθησαν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀμερικανικῆς ταξικῆς διαθρῶσεως καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ κοινωνικοῦ συστήματος γενικώτερον.